به نام خدا

گزارش تمرین سوم بازیابی پیشرفته اطلاعات

سامانه بازیابی اطلاعات ساده بر اساس مقالات علمی

گروه ۳۰

پارسا حسینی

درسا مجدی

اميررضا باقرى

چکیده روند پروژه

در این تمرین هدف آن است که یک سامانه بازیابی اطلاعات ساده بر اساس مقالات علمی پیادهسازی شود. در بخش اول اطلاعات تعدادی مقاله از سایت <u>Semantic Scholar</u> جمع آوری شد. در مرحله بعدی این اطلاعات تمیز و پیش پردازش اولیه بر روی هر بخش آن اعمال شد. در گام سوم، یک سامانه جستجوی ساده مبتنی بر ۴ روش بازیابی پیادهسازی شد. نهایتا، عملکرد پیادهسازی را با استفاده از معیار MRR ارزیابی کردیم.

بخش ۱. دریافت دادهها

سایت Semantic Scholar یک api در اختیار ما قرار می دهد که می توانیم با استفاده از آن، مقالات مرتبط با موضوع مورد نظر و اطلاعات مربوط به هر مقاله را دریافت کنیم. کد مربوط به جمع آوری داده در فایل Crawl_Semantic_Scholar.ipynb قابل مشاهده است.

در تابع request_papers_by_keywords به تعداد دفعات درخواست (no_requests)، هر دفعه ۱۰۰ مقاله مرتبط با کلمات کلیدی (keywords)، را میدهد که اطلاعات آن شامل مواردی است که در متغیر fields قرار گرفته است. سپس این اطلاعات در یک دیتافریم پانداس و سپس در یک فایل csv ذخیره شد تا بتوان در مراحل بعدی از آن استفاده کرد و نیازی به جمعآوری دوباره داده نباشد.

شكل 1. تابع request_papers_by_keywords

```
[ ] # no_requests must be less than 100. Otherwise uncomment the sleep in above cell.
no_requests = 99 # Each request returns 100 papers
keywords = 'Attention+Transformer' # Separated by +
fields = 'paperId,url,title,abstract,year,authors,fieldsOfStudy,citationCount,referenceCount' # Separated by ,
data = request_papers_by_keywords(no_requests, keywords, fields)

100%| | 99/99 [00:38<00:00, 2.55it/s]</pre>
[ ] len(data)
9899
```

شكل 2. جمع آوري مقالات مرتبط با كلمات كليدي Attention و Transformer

بخش ۲. پیشپردازش اولیه متن

در این بخش ابتدا دادههای جمع آوری شده در گام قبلی، در یک دیتافریم ذخیره شده و سپس با استفاده از کلاس Preprocess، پیشپردازش مورد نیاز برای هر بخش را روی آن اعمال می کنیم.

دو روش متفاوت برای پیشپردازش به کار گرفته شد:

- 1 .استفاده از کتابخانه spacy
- 2 .استفاده از امکاناتی که کتابخانه nltk در اختیار ما قرار میدهد.

هنگام استفاده از کتابخانه spacy، ابتدا یک مدل بر روی متن اعمال می شود و آن را به صورت مجموعهای از spacy.token ها در می آورد. در این روش می توان به ویژگیهای هر spacy.token دسترسی داشت از جمله اینکه spacy.token است یا نه (token.is_stop) یا آنکه جزو علائم نقطه گذاری است یا نه (token.is_stop) یا آنکه جزو علائم نقطه گذاری است یا نه (ormalize_sentence و سنخص کردن نوع و ... بعد از آنکه مدل بر روی متن اعمال شد، با استفاده از تابع opunctuation_removal و opunctuation_removal و stopword_removal و opunctuation_removal و lower_case متن اعمال شده را دریافت می کنیم.

توابع پیش پردازش با استفاده از spacy را در شکل ۳ مشاهده می کنید:

```
def spacy_model(self, raw_text):
    return self.normalize_sentence(self.nlp(raw_text))
def normalize_sentence(self, tokenized_sent, stopword_removal=True, punctuation_removal=True,
                   lower_case=False, lemmatize=True, minimum_length=2):
    normalized_sent = tokenized_sent
    if(stopword_removal):
        normalized_sent = [token for token in normalized_sent
                            if not(token.is_stop)]
    if (punctuation_removal):
        normalized_sent = [token for token in normalized_sent
                            if not(token.is_punct)]
    if (lower_case):
        normalized_sent = [token.text.lower() for token in normalized_sent]
    if (minimum_length > 1):
        normalized_sent = [token for token in normalized_sent
                            if len(token) > minimum_length]
    if (lemmatize):
        normalized_sent = [token.lemma_ for token in normalized_sent]
    return normalized_sent
```

شكل 3. ييش يردازش با استفاده از كتابخانه spacy

برای استفاده از امکانات کتابخانه nltk از جمله دریافت stemmerها، lemmatizer و stemmer توابعی جداگانه برای هر پیشپردازش تعریف می کنیم و بسته به نوع متن مورد نظر هر کدام از این توابع روی متن

اعمال میشوند. در تابع run یک پیشپردازش جامع و در تابع simple یک پیشپردازش ساده مناسب برای بخش نویسنده پیادهسازی شدهاند.

```
def remove_punctuation(self, text):
    return "".join([i for i in text if i not in string.punctuation])

def tokenize(self, text):
    return word_tokenize(text)

def remove_stopwords(self, tokens, minimum_length=2):
    return [t for t in tokens if t not in self.stopwords and len(t) >= minimum_length]

def lower_case(self, tokens):
    return [t.lower() for t in tokens]

def lemmatize(self, tokens):
    return [self.wordnet_lemmatizer.lemmatize(t) for t in tokens]

def stem(self, tokens):
    return [self.sno_stemmer.stem(t) for t in tokens]

def correct_typo(self, tokens):
    return [self.spell.correction(t) if len(self.spell.unknown([t])) > 0 else t for t in tokens]
```

شکل 4. توابع جداگانه برای هر مرحله از پیشپردازش

```
def run(self, raw_text, correction=False, stem=False):
    text = self.remove_punctuation(raw_text)

    tokens = self.tokenize(text)

    tokens = self.remove_stopwords(tokens)

    tokens = self.lower_case(tokens)

if correction:
        tokens = self.correct_typo(tokens)

if stem:
        tokens = self.stem(tokens)

tokens = self.lemmatize(tokens)

return tokens
```

شكل 5. تابع run براي پيشپردازش جامع

```
def simple(self, raw_text):
    text = self.remove_punctuation(raw_text)
    tokens = self.tokenize(text)
    tokens = self.lower_case(tokens)
    return tokens
```

شکل 6. تابع simple برای پیش پردازش ساده مناسب برای بخش نویسنده

بخش ۳. دریافت مقالههای مرتبط با کوئری

۳.۱ – روش بازیابی Boolean برای بخشهای نویسنده و عنوان

در روش boolean، هدف آن است که مشخص کنیم که کلمه مورد نظر در چه مقالاتی آمده است (1) و در چه مقالاتی نیامده است (0). یک طریقه پیادهسازی آن، استفاده از inverted_index است به این صورت که یک دیکشنری تعریف می کنیم که در آن کلیدها، کلمات بخش مورد نظر هستند و مقادیر متناظر هر کلید، یک لیست از شماره مقالاتی است که کلمه در آنجا آمده است. بنابراین می توانیم به ازای هر کوئری، مشخص کنیم که هر کلمه آن در چه مقالاتی آمدهاند و آن مقالات را به ترتیب میزان تطابق با کوئری خروجی دهیم. برای بخش نویسنده و بخش عنوان، یک دیکشنری مجزا تعریف کرده و به همان صورت گفته شده آنها را مقدار می دهیم. این دو دیکشنری را در یک دیکشنری به نام inverted_indices ذخیره کرده که بعدا می توان بخش نویسنده و بخش نویسنده (author) یا بخش عنوان (title) دسترسی پیدا کرد.

شكل 7. تابع get_inverted_index براى دريافت ديكشنرى inverted_index مربوط به بخش نويسنده

```
def get_inverted_index_titles(df):
    doc_title_words_list = df['clean_title'].str.split().tolist()
    doc_title_dict = defaultdict(list)
    for i, doc_titles in enumerate(doc_title_words_list):
        for token in doc_titles:
            doc_title_dict[token].append(i)
            doc_title_dict[token] = list(dict.fromkeys(doc_title_dict[token]))
    return doc_title_dict
```

شکل 8. تابع get_inverted_index برای دریافت دیکشنری inverted_index مربوط به بخش عنوان

```
def get_inverted_indices(df):
    doc_author_dict = get_inverted_index_authors(df)
    doc_title_dict = get_inverted_index_titles(df)
    inverted_indices = {'author': doc_author_dict, 'title': doc_title_dict}
    return inverted_indices

inverted_indices = get_inverted_indices(df)
print(inverted_indices)
```

شکل 9. تابع get_inverted_indices برای ذخیره دیکشنری های مربوط به نویسنده و عنوان در یک دیکشنری کلی برای استفاده در بخش query

برای هر کوئری، با توجه به اینکه مربوط به چه بخشی است (عنوان یا نویسنده) ابتدا پیشپردازش متناسب با آن روی کوئری اعمال میشود و سپس اندیس k مقاله اولی که بیشترین میزان تطابق را با کوئری از لحاظ تعداد کلمات در بخش مورد نظر داشته باشند، خروجی داده میشوند.

```
[ ] def bool_query(query, section, get_inverted_indices=get_inverted_indices, df=df, k=10):
    if section == 'title':
        query = preprocessor.run(query)
    elif section == 'author':
        query = preprocessor.simple(query)
    doc_list = []
    for word in query.split():
        doc_list += inverted_indices[section][word]
    doc_list = sorted(doc_list, key=doc_list.count, reverse=True)
    doc_list = list(dict.fromkeys(doc_list))
    return doc_list[:k]
```

شكل 10. تابع bool_query كه با توجه به بخش مورد سوال (query) تعداد k نتيجه اول را بر مىگرداند.

۳.۲ – بازیابی مبتنی بر tf-idf برای بخشهای عنوان و چکیده

ابتدا نیاز است تا برای هر کلمه تعیین کنیم که در چند سند (Document) آمده است و همچنین در هر سند، هر کلمه چند بار تکرار شده است. در تابع df_count، تعداد سندهایی که هر کلمه در آنها آمده است در دیکشنری word_dict و تعداد تکرار هر کلمه در هر سند، در لیست docs_dict ذخیره شده و خروجی داده می شوند. در دیکشنری است که کلمه کلمات هستند و مقادیر متناظرش تعداد سندهایی است که کلمه در آنها آمده است. docs_dict لیستی از دیکشنری ها است که در آن برای هر سند یک دیکشنری ایجاد شده است که در آن کلیدها کلمات موجود در آن سند و مقادیر متناظر هر کلید، تعداد تکرار آن کلمه در سند است.

```
[ ] def df_count(section):
    docs = select_doc_type(section)
    all_vocab = list(set((" ".join(docs)).split()))
    N = len(docs)
    docs_dict = []
    for i in range(N):
        docs_dict.append(Counter(docs[i].split()))
    word_dict = dict((word,0) for word in all_vocab)
    for docs in docs_dict:
        for key in docs.keys():
            word_dict[key] += 1
        return word_dict, docs_dict
```

شكل 11. تابع df_count براى تشكيل ديكشنرىهاى word_dict و docs_dict

در تابع tf_idf پس از آنکه پیشپردازش بر روی query اعمال شد و کلمات آن جدا شدند، به ازای همه سندها و به ازای هر کلمه در guery، فرکانس رخداد آن کلمه در سند از docs_dict گرفته می شود و با توجه به فرمول زیر امتیاز محاسبه می شود:

$$score(t, D) = \frac{\#(t, D)}{\#Number\ of\ words\ in\ doc[i]} \times \log \frac{N}{\sum_{D: t \in D} 1}$$

سپس امتیاز همه کلمات در کوئری با یکدیگر جمع شده و به عنوان امتیاز نهایی هر سند با توجه به میزان تطابق با کوئری، در لیست results ذخیره می شود. در نهایت نتایج به ترتیب امتیاز مرتب می شوند و k سند با بیش ترین ارتباط خروجی داده می شوند.

```
[ ] def tf_idf(query, k, word_dict, docs_dict, section):
       docs = select_doc_type(section)
       prep = Preprocess()
       query = prep.run(query)
       query_terms = query.split()
      N = len(docs_dict)
       results = []
       for i in range(N):
         score = 0
         for term in query_terms:
           freq = docs_dict[i].get(term)
           if freq == None:
             continue
           score += (freq/sum(docs_dict[i].values()))*math.log(N/word_dict[term])
         results.append((score,i))
       results.sort(key = lambda x: x[0], reverse = True)
       indexs = [x[1] for x in results]
       return indexs[:k]
```

شکل 12. تابع tf idf که امتیاز کوئری را برای هر مقاله محاسبه کرده و تعداد k مقاله با بیشترین امتیاز را خروجی میدهد

۳.۳ – بازیابی مبتنی بر transformer برای بخش چکیده

در این روش با استفاده از یک مدل transformer آماده، بردارهای embedding مربوط به هر متن و بردار cosine similarity مربوط به کوئری محاسبه شده، سپس میزان شباهت این بردارها با استفاده از k محاسبه شده و نهایتا k مقالهای که بیشتری شباهت را داشتند باز گردانده می شوند.

Transformer Retrieval

```
[ ] !pip install sentence-transformers

[ ] from sklearn.metrics.pairwise import cosine_similarity
    from sentence_transformers import SentenceTransformer, util
    device = 'cuda' # cpu / cuda

[ ] model = SentenceTransformer('multi-qa-MiniLM-L6-cos-v1', device=device)
```

شکل 13. دانلو د مدل transformer آماده

```
[ ] docs = select_doc_type('abstract')
     embeddings = model.encode(docs.tolist(), show_progress_bar=True, device=device)
[ ] preprocessor = Preprocess()
     embeddings.shape
                                    شكل 14. اعمال مدل بر روى متن چكيده
[ ] def most_similar(query, embeddings=embeddings, k=10):
         query = preprocessor.run(query)
         query_embedding = model.encode(query, device=device)
         cosine_scores = util.dot_score(query_embedding, embeddings).detach().cpu().numpy()[0]
         similar_ix = np.argsort(cosine_scores)[::-1][:k]
         return similar_ix, cosine_scores
[ ] def run_transformer(query):
         start_time = time.time()
         print (f'Query: {query}')
         indx, scores = most_similar(query)
         show(indx, scores=scores)
         print()
```

شکل 15. محاسبه میزان شباهت بردارهای embedding کوئری و متن و خروجی دادن k نتیجه مرتبط

print(f'Execution time: {time.time()-start_time}')

۳.۴ – بازیابی مبتنی بر میانگین وزندار (برحسب tf-idf) بردارهای تعبیه برای بخش چکیده

در این روش، از مدل fasttext برای تبدیل هر کلمه به بردار بهره می گیریم، سپس با استفاده از مقادیر fasttext متناظر با کلمه به عنوان وزن و بردارهای حاصل از مدل fasttext، یک بردار embedding برای متن و یک بردار embedding نیز برای کوئری تهیه می کنیم. میزان شباهت این بردارها را با cosine similarity محاسبه و نهایتا k مقاله ای که بیشترین شباهت را داشته باشند، باز می گردانیم.

در مرحله اول پارامترهای مدل تعیین میشوند و مدل fasttext بر روی کلمات نرمال شده بخش چکیده train می میشود. در مرحله بعدی، در دیکشنری term2idf، مقادیر idf مرتبط با هر کلمه را ذخیره می کنیم که می توان بعدا از آن به عنوان وزن برای محاسبه میانگین وزن دار بردارهای تعبیه استفاده کرد.

```
[ ] term_df = df_count('abstract')[0]
    term2idf = {}
    N = len(docs)
    for key, val in term_df.items():
        term2idf[key] = math.log(N/val)

term2idf['introduce']
```

شکل 16. نگهداری idf برای هر کلمه بخش abstract در دیکشنری

در تابع embed بردار embedding متن براساس بردارهای حاصل از مدل fasttext و وزنهای حاصل از term2idf و وزنهای حاصل از term2idf ساخته و خروجی داده می شود. ابتدا به ازای هر کلمه در متن، در صورتی که هم در

train و هم در دیکشنری term2idf باشد، بردار حاصل از مدل fasttext آن به لیست بردارهای متن و وزن idf آن به لیست وزنها اعمال شده و نهایتا idf آن به لیست وزنهای متن اضافه می شود. سپس تابع softmax بر روی لیست وزنها اعمال شده و نهایتا بردار وزن در بردارهای حاصل از fasttext در یکدیگر ضرب شده و به عنوان بردار embedding متن، خروجی داده می شوند.

```
[ ] def embed(text):
    vectors = []
    weights = []
    for term in text.split():
        if term in fasttext_model.wv.vocab.keys() and term in term2idf.keys():
            vectors.append(np.array(fasttext_model.wv[term]))
            weights.append(term2idf[term])
    if len(weights) == 0:
        return np.zeros(embedding_size)
    weights = np.array(softmax(weights))
    vectors = np.array(vectors)
    return weights @ vectors
```

شکل 17. تشکیل بردارهای embedding حاصل از میانگین وزندار بردارهای حاصل از fasttext

برای هر کوئری، بردار embedding آن محاسبه شده و میزان شباهت آن با استفاده از cosine similarity بردار embedding بردار embedding متن بدست می آید. نهایتا k مقاله که بیشترین میزان شباهت را داشته باشند خروجی داده می شوند.

```
[ ] fasttext_embeddings = docs.map(embed).to_numpy()
    fasttext_embeddings = np.array([np.array(e) for e in fasttext_embeddings])
    fasttext_embeddings.shape

[ ] def fasttext_query(query, embeddings=fasttext_embeddings, k=10):
        start_time = time.time()

        clean_query = preprocessor.run(query)
        query_embedding = embed(clean_query).reshape(1, -1)

        cosine_scores = cosine_similarity(query_embedding , embeddings)[0]
        similar_ix = np.argsort(cosine_scores)[::-1][:k]
        return similar_ix, cosine_scores
```

شکل 18. محاسبه میزان شباهت بردارهای embedding متن و کوئری، و بازگرداندن k مقاله با بیشترین شباهت

بخش ۴. ارزیابی روشهای بازیابی

در این بخش تعدادی کوئری برای هر بخش آماده شده و نتایج آنها برای هر روش در دیتافریم مخصوص به خودشان قرار گرفته شد. سپس این نتایج در فایلهای csv مجزایی ذخیره شده و نهایتا در یک داک تست تجمیع شدند. نتایج هر کوئری به صورت لیستی از عناوین مقالات مرتبط است، بنابراین نیاز است تا برای ارزیابی، با مراجعه به مقاله صحت نتایج بررسی شوند.

همچنین از روش درهمسازی نیز استفاده شده است. به این صورت که به طور مثال برای بخش عنوان، اندیسهای مقالات خروجی داده شده از روش Boolean و روش tf-idf در یک لیست اندیس قرار گرفته و ترتیب آنها تغییر میکند.

شکل 19. کوئری های مربوط به هر بخش

```
[ ] def get_result(queries, type):
    res_df = pd.DataFrame(columns = ['query/result'])
    for i in range(len(queries)):
                     query = queries[i]
tmp = []
                     tmp.append(f'q{i+1} = {query}')
                    if type == 'author_boolean':
                           indx = bool_query(query, 'author')
                    elif type == 'title boolean':
                          indx = bool_query(query, 'title')
f type == 'title_tridf':
indx = tf_idf(query, 10, word_dict, docs_dict, 'title')
f type == 'abstract_fridf':
                           indx = tf_idf(query, 10, word_dict, docs_dict, 'abstract')
f type == 'abstract_transformer':
                           indx = most similar(query)[0]
                    elif type == 'abstract_fasttext':
indx = fasttext_query(query)[0]
                    else:
                           return 'invalid'
                           tmp.append(df['title'].iloc[ind])
                     tmp.appen(dif title | file(ind))
tmp_df = pd.DataFrame(data = tmp, columns = ['query/result'])
res_df = res_df.append(tmp_df)
               res_df['user1'] = '
res_df['user2'] = '
              res_df['user3'] = ''
return res_df
```

شکل 20. تابع get_result که اندیسهای خروجی از هر روش در آن محاسبه و در دیتافریم ذخیره میشود

```
[ ] author_boolean_df = get_result(name_queries, 'author_boolean')
    title_boolean_df = get_result(title_queries, 'title_boolean')
    title_tfidf_df = get_result(title_queries, 'title_tfidf')

author_boolean_df.to_csv('/content/drive/MyDrive/author_boolean.csv')
    title_boolean_df.to_csv('/content/drive/MyDrive/title_boolean.csv')
    title_tfidf_df.to_csv('/content/drive/MyDrive/title_tfidf.csv')

[ ] abstract_tfidf_df = get_result(abstract_queries, 'abstract_tfidf')
    abstract_transformer_df = get_result(abstract_queries, 'abstract_transformer')
    abstract_fasttext_df = get_result(abstract_queries, 'abstract_fasttext')

abstract_tfidf_df.to_csv('/content/drive/MyDrive/abstract_tfidf.csv')
    abstract_transformer_df.to_csv('/content/drive/MyDrive/abstract_transformer.csv')
    abstract_fasttext_df.to_csv('/content/drive/MyDrive/abstract_fasttext.csv')
```

شکل 21. نخیره دیتافریمهای حاصل از نتایج کوئریها در فایلهای CSV

```
[ ] # title evaluation
    word dict, docs dict = df count('title')
    title_eval = pd.DataFrame(columns = ['query/result'])
     for i in range(len(title_queries)):
        query = title_queries[i]
        tmp = []
        indx_bool = bool_query(query, 'title')
         indx_tfidf = tf_idf(query, 10, word_dict, docs_dict, 'title')
         tmp.append(f'q{i+1} = {query}')
        all_indx = indx_tfidf + indx_bool
        all_indx = set(shuffle(all_indx))
        for ind in all_indx:
             tmp.append(df['title'].iloc[ind])
        tmp_df = pd.DataFrame(data = tmp, columns = ['query/result'])
        title_eval = title_eval.append(tmp_df)
    title_eval['user1'] = ''
    title_eval['user2'] = ''
    title_eval['user3'] = ''
    title_eval.to_csv('title.csv')
```

شکل 22. استفاده از روش در همسازی برای بخش عنوان (title)

نتایج حاصل از ارزیابی، در گوگل شیت زیر آمده است:

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1nZNZJqwV0jO3qidjMFgmN6hK4uoi0eDV0DsqQv 3VKjl/edit?usp=sharing

همان طور که مشاهده می شود، با معیار ارزیابی MRR، نتایج مربوط به کوئری های بخش عنوان و نویسنده خصوصا در روش بولین، اعداد نسبتا بالایی بدست آمدهاند که با توجه به ماهیت این بخشها و اینکه انتظار داریم خود ورودی به صورت کامل در جواب باشد، منطقی است.

در بخش چکیده اعداد MRR کمتر شدهاند و در بین روشهای مختلف، استفاده از transformerها بهترین نتیجه را می دهد.